

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/118/2016
Identifikačné číslo spisu: 6015201074
Dátum vydania rozhodnutia: 25.04.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančeník
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6015201074.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Viliama Pohančeníka a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci navrhovateľky: H. A., nar. XX.XX.XXXX, C. X, R. R., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12.05.2015, o invalidnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 20Sd/239/2015-21 zo dňa 16.03.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 20Sd/239/2015-21 zo dňa 16.03.2016 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom, č. k. 20Sd/239/2015-21 zo dňa 16.03.2016 podľa § 250q ods. 3 OSP potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12.05.2015 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporkyne“), ktorým odporkyňa podľa § 70 a § 112 ods. 2 a 6 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) odňala navrhovateľke invalidný dôchodok s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Banská Bystrica, zo dňa 01.04.2015 má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 30 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Navrhovateľke právo na náhradu trov konania nepriznal. Krajský súd v odôvodnení rozsudku podrobne poukázal na posudok posudkovej lekárky sociálneho poistenia ústredia, vysunuté pracovisko v Banskej Bystrici (po podaní opravného prostriedku) zo dňa 25.08.2015 so záverom, že navrhovateľka už nie je invalidná, lebo jej miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 30 %. Posudkový lekár ako rozhodujúce zdravotné postihnutie uviedol choroby ženských pohlavných orgánov, zhubný

nádor prsníka po stabilizácii zdravotného stavu, kapitola XIII, položka 2, písm. e/ a ako ďalšie choroby uviedol zhubný nádor prsníka T1N2M0, GIII, esenciálna hypertenzia WHO I., bolesť chrbta - dorzalgia, artróza - gonartróza vľavo. Posudkový lekár ďalej uviedol, že navrhovateľka sa v 11/2011 podrobila operácii ľavého prsníka - čiastočnej resekcii pre zhubný nádor prsníka - invazívny duktálny karcinóm GIII s ednolymfatickou a perineurálnou propagáciou, s pozitívnymi dvoma lymfatickými uzlinami v ľavej pazuche, ktoré boli operačne odstránené. Následne absolvovala 8 cyklov chemoterapie a rádioterapiu. Chemoterapiu a rádioterapiu ukončila v 11/2012. Po ukončení liečby u nej došlo opakovane k závrativým stavom a k odpadnutiu. Pre uvedené ťažkosti bola hospitalizovaná na internom oddelení, kde bola komplexne vyšetrená. Bol je novodiagnostikovaný vysoký krvný tlak, a preto bola zahájená liečba entihypertenzívami. Odvtedy je v dispenzárnej starostlivosti internistu. Pri poslednom onkologickom vyšetrení zo dňa 02.04.2015 klinický onkológ popisuje stabilizáciu ochorenia od r. 2011 s negatívnymi onkomarkermi s negatívnym nálezom pri sonografickom vyšetrení brucha, s negatívnou mamografiou. Scintigrafické vyšetrenie kostí bolo taktiež negatívne, RTG hrudníka bolo bez metastáz. Pri gynekologickom vyšetrení zistený nezhubný svalovinový nádor - myóm. Na základe komplexného vyšetrenia klinickým onkológom možno konštatovať, že u navrhovateľky ide o stabilizáciu ochorenia od r. 2011, a preto je miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť toho času 30 %. Vysoký krvný tlak je pri liečbe dobre ovplyvnený, kompenzovaný. Ochorenie chrbtice je s ľahkou funkčnou poruchou. Pri ortopedickom vyšetrení zistená artróza ľavého kolena, podľa RTG II. stupňa bez akejkoľvek funkčnej poruchy. Uvedené ochorenia sú posudkovo nezávažné, nezvyšujú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Týmto posudkom boli potvrdené závery predchádzajúceho posudku posudkového lekára odporkyne pobočka Banská Bystrica zo dňa 01.04.2015, ktorý bol podkladom pre vypracovanie napadnutého rozhodnutia.

Krajský súd mal preukázané, že posudky boli vypracované po náležitom lekárskom vyšetrení, po zvážení všetkých okolností namietaných navrhovateľkou a že závery posudkov vychádzajú zo súčasného zdravotného stavu navrhovateľky. Krajský súd považoval posudky za objektívne, komplexné, a preto akceptoval ich závery. Porovnal posudky aj s odbornými lekáorskými nálezmi a zistil, že sú s nimi v súlade a z nich vychádzajú pri posudzovaní poklesu pracovnej schopnosti navrhovateľky. Navrhovateľka nepredložila súdu dôkaz o tom, že jej zdravotný stav bol hodnotený neobjektívne a v rozpore s odbornými lekáorskými nálezmi. Vzhľadom na závery posudkov ohľadne zdravotného postihnutia navrhovateľky, na skutočnosť, že posudky podali orgány na to určené zákonom, krajský súd dospel k záveru, že zistený skutkový stav u navrhovateľky nespĺňa požiadavky pre priznanie invalidity, a preto napadnuté rozhodnutie potvrdil ako zákonné. Navrhovateľka v prípade zhoršenia zdravotného stavu môže na základe nových lekáorských nálezov kedykoľvek požiadať príslušnú pobočku odporkyne o prehodnotenie zdravotného stavu pre účely priznania invalidity.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc zrušiť rozsudok krajského súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Nesúhlasila s odňatím invalidného dôchodku, teda s poklesom z pôvodných 50 % na 30 % po 2,5 roku od uznania invalidity. Po zdravotnej stránke sa necíti lepšie, je ešte v nastavenej onkologickej liečbe. K onkologickej diagnóze sa jej pridružili iné závažné ochorenia, napr. vysoký krvný tlak, pričom navštevuje neurologickú, ortopedickú a gynekologickú ambulanciu. Má tiež problémy s pamäťou a psychické problémy. Značnú časť finančných prostriedkov vynakladá na lieky. Posúdenie jej zdravotného stavu nebolo objektívne a úplné, pričom spoločnosť nepristupuje ľudsky k onkologicky chorých pacientom. Rozsudok krajského súdu považuje za nesprávny a nespravodlivý a žiada o dôkladné preskúmanie svojho zdravotného stavu.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti. Dôvody, ktoré uviedla navrhovateľka v odvolaní, nepovažovala za opodstatnené. Na posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť sa vyžadujú odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie zverené posudkovým lekárom, a to tak na účely správneho ako aj súdneho konania. Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní. Pochybnosti navrhovateľky o nesprávnom posúdení jej zdravotného

stavu sú nedôvodné a vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nezakladá dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v správnom konaní. Navrhovateľka nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol naďalej zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, a preto jej nárok na invalidný dôchodok zanikol.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“). V zmysle § 491 ods. 1 SSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj len „OSP“) predtým nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 1 SSP, konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté predtým nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 OSP).

Najvyšší súd z obsahu predloženého súdneho a administratívneho spisu zistil skutkový stav tak, ako je opísaný v rozsudku krajského súdu, pričom krajský súd správne citoval aj ustanovenia právnych predpisov a poukázal na obsah posudkov posudkových lekárov, preto skutočnosť účastníkom známe nebude nadbytočne opakovať a len na doplnenie a zdôraznenie správnosti rozsudku krajského súdu dodáva:

Kľúčovou otázkou vo veci bolo posúdenie, či odporkyňa a následne krajský súd správne vyhodnotili lekárske posudky posudkových lekárov týkajúce sa zdravotného stavu navrhovateľky a či navrhovateľka má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vyššiu ako 40 %.

Podmienkou vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je invalidita poistenca. Za invalidného poistenca sa v zmysle § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. považuje poistenec, ktorý má pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4, určuje sa v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav (§ 71 ods. 2, 3, 5 až 8 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Navrhovateľka v žiadnom podaní neuviedla konkrétne dôvody alebo námietky, ktoré by spochybňovali závery posudkov a nepreukázala, že trpí takým ochorením, ktoré by znižovalo jej schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť vo väčšej miere, ako bolo stanovené posudkovými lekármi sociálneho poistenia.

Vzhľadom na to, že posudzovanie zdravotného stavu je odbornou otázkou, aj rozhodnutie súdu závisí predovšetkým na odbornom lekárskom posúdení. Súd si preto nemôže urobiť o tejto odbornej otázke vlastný úsudok. Posudok, ktorý spĺňa požiadavky úplnosti, celistvosti a presvedčivosti a ktorý sa vysporiada so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, býva spravidla rozhodujúcim dôkazom pre posúdenie správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia. Podľa názoru odvolacieho súdu posudky posudkových lekárov sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Banská Bystrica zo dňa 01.04.2015 a 21.07.2015, ako aj posudok posudkovej lekárky sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredia, vysunuté pracovisko v Banskej Bystrici zo dňa 25.08.2015, tieto podmienky spĺňajú.

Posudkoví lekári Sociálnej poisťovne pobočky a ústredia v posudkoch zohľadnili všetky zdravotné postihnutia navrhovateľky a ňou predkladané odborné lekárske nálezy, ktoré v posudkoch riadne vyhodnotili. Zhodne dospeli k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľky sú choroby ženských pohlavných orgánov, zhubný nádor prsníka po stabilizácii zdravotného stavu, pričom toto postihnutie je začlenené v kapitole XIII, položke 2 písm. e/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. a zodpovedá mu miera poklesu vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 30 %. Iné zdravotné postihnutia sú posudkovo nevýznamné a preto neboli ohodnotené navýšením o 10 %.

Tvrdenie navrhovateľky, že jej zdravotné postihnutie zodpovedá vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nebolo lekárske nálezmi preukázané. Jej subjektívne presvedčenie, že zdravotné postihnutie zodpovedá vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nie je rozhodujúce, pretože posúdenie rozsahu zdravotného postihnutia a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti a vo veciach sociálneho poistenia je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Navrhovateľka ani v odvolacom konaní nepreukázala také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali doplnenie dokazovania za účelom posúdenia týchto skutočností či odstránenia rozporov.

V súvislosti s novými lekárske správami, ktoré navrhovateľka počas súdneho konania predložila resp. spomenula, odvolací súd dodáva, že v konaní o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporkyne podľa tretej hlavy piatej časti OSP súd v zásade preskúmava zákonnosť tohto rozhodnutia vo vzťahu k skutkovému stavu, ktorý existoval ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia odporkyne, teda ku dňu 12.05.2015 (§ 250i ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 OSP), hoci zákon nevyklučuje možnosť, aby odporkyňa na základe ďalších dôkazov prehodnotila svoje rozhodnutie; takáto možnosť však nie je bez ďalšieho dôvodom na opakované posúdenie zdravotného stavu v prípade predkladania novších a novších lekárske nálezov a dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia odporkyne, ktoré v čase jeho vydania na základe riadneho zistenia skutočného stavu zodpovedalo zákonu. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že navrhovateľka má v prípade zhoršenia zdravotného stavu možnosť kedykoľvek znovu požiadať o priznanie invalidného dôchodku prostredníctvom príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne.

Tak ako krajský súd, aj odvolací súd mal za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľky zatiaľ nepreukazuje mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nad 30 %. Najvyšší súd Slovenskej republiky chápe, že navrhovateľka môže pociťovať tento stav ako nespravodlivý, avšak ako vyplýva z vyššie uvedeného, je dôsledkom riadnej aplikácie pozitívneho práva a nemožno teda súhlasiť s navrhovateľkou, že by daná situácia vznikla pochybením či už odporkyne alebo krajského súdu.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1, 2 OSP ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka nebola v tomto konaní úspešná.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.